

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 1980-1981 *

door

René DE HERDT

*Stadsarchief Gent —
Museum voor Industriële Archeologie en Textiel*

Inventarissen, bibliografieën, regestenlijsten

1. DE HERDT R., *Bibliografie van de geschiedenis van Gent, 1979-1980*, in *HMGOG*, XXXIV, (1980), p. 215-246.

Vervolg van de jaarlijkse bibliografie over de geschiedenis van Gent die sinds 1973 in de *HMGOG* verschijnt.

2. DESITTERE M., *Archeologische kroniek*, in *HMGOG*, XXXIV, (1980), p. 193-214.

Besprekingen van opgravingen en vondsten uit de Gallo-Romeinse periode in de Gentse St.-Baafsabdij, in de St.-Pietersabdij, op het St.-Pietersplein, in de St.-Kwintenskapel, in de Willem Tellstraat, op de Coupure, bij het Gerechtshof, de Ketelpoort en de Pekelharing, aan de Schouwburgstraat, Mageleinstraat, St.-Jorisbrug, Nederpolder, en in het Gentse havengebied. Met bibliografie en afbeeldingen.

3. DE ZUTTER J., *Regesten op de Jaarregisters van de Keure. Schepenjaar 1402-1403 (Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Archief. Stad Gent)*, Gent, 1981, 248 blz.

Meer dan 1500 regesten gaande van de periode augustus 1402 tot augustus 1403. Met index van persoonsnamen, plaatsnamen, straten, huizen, instellingen en toponiemen.

4. *Lijst der verhandelingen voorgelegd aan de Belgische universiteiten tot het behalen van de graad van licentiaat geschiedenis, handelend over de nieuwste tijd. Zittijden 1975-1980*, in *Belgische Vereniging voor Nieuwste Geschiedenis*, jg. 3, nr. 3, (1981), 35 blz.

(*) Gebruikte afkorting: *HMGOG* = *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*.

Uit vulgariserende werken en artikels werd slechts een keuze gemaakt. Een aantal niet opgenomen artikels en mededelingen kan men vinden in tijdschriften over heemkunde, toerisme enz.

Het opstellen van een volledige bibliografie vraagt heel wat onderzoekswerk. U kan het werk van de auteur vergemakkelijken door uw boek of een overdruk van uw artikel te sturen naar het Stadsarchief, Abrahamstraat 13, 9000 Gent. Het toegestuurde exemplaar zal ingeschreven worden in de bibliotheek van het Stadsarchief.

Vele van deze studies, alhoewel ze vaak een zeer algemeen onderwerp behandelen, kunnen een meer genuanceerde kijk geven op het historisch gebeuren in Gent. Specifiek voor Gent zijn echter belangrijk :

VAN DEYCK L., *De mens tegenover de dood volgens de testamentaire formules (1750-1850) in het Gentse. Proeve van een historisch-linguïstische benadering*, RUG, R. Van Eenoo, 1976.

SIERENS M., *De Amerikaanse revolutie in de 'Gazette van Gend', 1770-1789*, KUL, R. de Schryver, 1977.

REYNEBEAU M., *Politieke oriëntatie te Gent. De strijd om de gemeenteraad, 1848-1869*, RUG, R. Van Eenoo, 1977.

LANGENDRIES E., *De weerslag van de Vlaamse Beweging op de Gentse politiek (1900-1912)*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

SERVAES L., *Analyse van de verkiezingspropaganda voor de wetgevende verkiezingen te Gent, 1878-1890*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

DE CONINCK L., *Studie van de verkiezingen in de provincie Oost-Vlaanderen, 1830-1850*, RUG, R. Van Eenoo, 1977.

STEENBEKE Chr., *De katholieke partij te Gent tussen 1900 en 1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

DEWITTE K., *De antisocialistische vrouwenbond te Gent (1893-1914)*, KUL, E. Lamberts, 1978.

STEENDAM G., *Proeve tot een komparatieve studie: de B.W.P.-federaties Gent en Luik ten tijde van het Algemeen Meervoudig Stemrecht (1893-1914)*, RUG, H. Balthazar, 1980.

DE MULDER W., *Eenheid en verdeeldheid binnen de gelederen van de Gentse „Association libérale”, 1878-1890*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

BOELS E., *Het Vlaamsch Nationaal Verbond in het arrondissement Gent-Eeklo (1932-1940)*, RUG, H. Balthazar, 1976.

SERLET A., *Auguste de Maere-Limnander, radikaal flamingant - Baron Auguste de Maere d'Aertrycke, katalysator van het project „Brugse Zeehaven”, 1826-1900*, RUG, R. Van Eenoo, 1976.

JOOS L., *Stakingen te Gent 1903-1914*, RUG, H. Balthazar, 1975.

VAN GHEEM F., *Stakingen te Gent en kanaalzone 1930-1936*, RUG, H. Balthazar, 1976.

EDMOND M., *Stakingen te Gent en in de kanaalzone 1918-1927*, RUG, H. Balthazar, 1976.

VERMOTE M., *Stakingen te Gent en kanaalzone, juni 1936 - mei 1940*, RUG, H. Balthazar, 1979.

TROMMELMANS A., *Organisatie van de Middenstand Gent 1890-1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1976.

COGGE M., *Het Algemeen Nederlands Verbond, Gentse tak: 1895-1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1978.

HUYSMANS J., *Pour le maintien de la culture française en Flandre. De reactie van de Franssprekende elite op de sociale veranderingen na Wereldoorlog I. Haar houding ten opzichte van de vernederlandsing van het openbare leven. Gent, 1918-1940*, RUG, R. Van Eenoo, 1980.

GOOSSENS H., *De klandestiene pers in Oost-Vlaanderen tijdens de tweede wereldoorlog*, RUG, H. Balthazar, 1978.

VAN DEN BOGAERT D., *Repertorium van de Gentse pers 1914-1940*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

GYSELS D., *Analyse van de Antwerpse en Gentse feuilletons handelend over niet-Europese onderwerpen, 1836-1860*, RUG, R. Van Eenoo, 1980.

DEPAEPE R., *De vervlaamsing van de Gentse Universiteit in de spiegel van de Gentse en Antwerpse opiniepers (1910-1921)*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

DECKERS K., *Het mirakel als motief in de politiek-religieuze strijd (1869-1879). Peilingen in de pers in stad en platteland in Vlaanderen*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

EMBRECHTS K., *Functie van de sport en de sportinformatie in de pers te Gent, 1894-1914*, RUG, R. van Eenoo, 1977.

VAN DER VLIET L., *De studentenbevolking aan de vervlaamste hogeschool (1916-1918)*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

DE BOCK P., *Demografische reconstructie van de provincie Oost-Vlaanderen (ca. 1790-1830)*, RUG, Ch. Vandenbroeke, 1979.

VANDERMEERSCH K., *De status animarum in Oost-Vlaanderen (18e eeuw), een historisch-demografische bron*, RUG, Ch. Vandebroeke, 1980.

BLOCK J., *Bijdrage tot kwantitatief onderzoek van de bevolking van Gent op basis van de bevolkingsregisters 1830-1832*, RUG, H. Balthazar, 1979.

VERVAEKE G., *Sociale studie van een beroepsgroep : de geneesheren te Gent (1830-1890) : status, stratificatie en mobiliteitschets*, RUG, H. Balthazar, 1978.

DE PAEPE F., *Aspekten van de economische en sociale geschiedenis van de Gentse katoennijverheid in de Hollandse Tijd (1814-1830)*, RUG, H. Balthazar, 1975.

DE VISSER J., *De industrialisatie van de Gentse katoennijverheid, 1750-1850*, RUG, H. Balthazar, 1977.

VERBEKE R., *Technologische ontwikkelingen in de Gentse katoenindustrie 1850-1900*, RUG, H. Balthazar, 1978.

HAAGEN W., „Proto-industrialisatie” en „Industrialisatie” van de Gentse vlasnijverheid, RUG, H. Balthazar, 1980.

COLLIN L., *Antoine Stillemans (° 1832), XXIVe bisschop van Gent, 1890-1916. Biografie tot 1893*, KUL, E. Lamberts, 1977.

VERSTREPEN H., *Recruterings, origine en levensloop van de seculiere geestelijkheid afkomstig van de stad Gent 1801-1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

FAUCONNIER M., *Vrouwenkloosters in Oost-Vlaanderen tussen 1802 en 1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1980.

DE RUYCK E., *Analyse van de gedragingen van de stichters en leden van het Sint-Vincentius a Paulo genootschap te Gent, 1843-1880*, RUG, R. Van Eenoo, 1977.

VAN ASSCHE D., *Het St.-Vincentius a Paulo genootschap te Gent 1845-1855*, KUL, E. Lamberts, 1979.

VAN LEUVEN H., *Schilderkunst, pers en politiek. Gent, 1885-1897*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

VAN DE CAVEYE H., *Het Gentse proletariërslied, 1860-1914*, RUG, R. Van Eenoo, 1978.

MUYLLE H., *Aspecten van de geschiedenis van de criminaliteit. Sociografie van gevangenen van de gevangenis van Gent, volle 19e eeuw*, RUG, R. Van Eenoo, 1977.

VERKINDEREN D., *De maatschappelijke betekenis van het „Van Crombrugge's genootschap” (Gent, 1857-1875)*, RUG, R. Van Eenoo, 1980.

VAN DESSEL R., *Preferenties van het Gentse filmpubliek als historische bron voor het mentaliteitsonderzoek, 1930-1934*, RUG, R. Van Eenoo, 1977.

FROYMAN N., *Het theaterbeleid te Gent tussen de twee wereldoorlogen : schouwspel van een samenleving en mentaliteit in evolutie. Een proeve van kritische doorlichting*, RUG, R. Van Eenoo, 1979.

COLE A., *Schilders en schilderijen 1830-1840. Een onderzoek naar de waardering van het Gentse publiek*, RUG, R. Van Eenoo, 1975.

5. VAN DER GUCHT K., *Katalogus van de kaartenverzameling, (Buitengewone uitgaven van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas)*, dl. 2, 1980, 173 blz.

Interessant voor Gent zijn : Gent, 1874 (Dépôt de la Guerre) en 1940 (Militair Cartografisch Instituut); Bisdóm, 1789 (De Vreese Louis); Kanaal Gent-Terneuzen, 1828 (D.J. Vanderhaeghen) ; Gent, Spoorweg naar Antwerpen (19e eeuw).

6. VAN DE WIELE J., *Regesten op de Jaarregisters van de Keure. Schepenaar 1404-1405, (Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Archief. Stad Gent)*, Gent, 1981, 251 blz.

1480 regesten over de periode aug. 1404 tot aug. 1405. Met index van persoonsnamen, straten en andere plaatsaanduidingen te Gent, huizen te Gent, instellingen, toponiemen.

7. VANNIEUWENHUYSE J., *Regesten op de Jaarregisters van de Keure. Schepenaar 1360-1361, (Inventarissen en Indices gepubliceerd door het Archief. Stad Gent)*, Gent, 1981, 114 blz.

Na bijna tien jaar onderbreking wordt door het Gentse Stadsarchief met dit deel de reeks regesten op de jaarregisters van de Schepenen van de Keure verdergezet. In dit deel dat de periode augustus 1360 tot augustus 1361 omvat, worden 492 regesten weergegeven. De regesten zelf geven de rechtshandeling volledig weer, doch met weglating van de bijkomende voorwaarden. Alle plaats- en persoonsnamen echter worden in het regest opgenomen. Met alfabetische lijst van persoonsnamen, van plaatsnamen en instellingen.

Archeologie

8. GAUTIER A., *Vertebratenresten van de mote te Drongen. Eind 14de - begin 15de eeuw*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 3, (1981), p. 2-4.

Aansluitend bij het artikel van M.C. LALEMAN en P. RAVESCHOT, *Drongen. Een middeleeuwse mote*, in *Stadsarcheologie*, 1981, jg. 5, nr. 2, p. 2-27 wordt hier een inventaris gegeven van de vertebratenresten afkomstig van de mote te Drongen. Het onderzochte monster duidt in de richting van een landelijk productiecentrum waar varkens- en runderteelt erg belangrijk waren. De aanwezigheid van verscheidene melkteilen spreekt dit niet tegen. Vergelijking met andere landelijke sites in de omgeving van Gent zou toelaten meer definitieve besluiten te trekken.

9. LALEMAN M.C. en P. RAVESCHOT, *Drongen. Een middeleeuwse mote*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 2, (1981), p. 2-27.

Bij de aanleg van de expressweg Gent-Lichtervelde omheen de dorpskom van Drongen, werd een site bedreigd waar volgens ikonografische bronnen uit de 17de en 18de eeuw een omwalde mote was gelegen. Na een noodonderzoek bleek dat het grootste gedeelte van de mote wellicht door verkaveling verdwenen is. De mote wordt mogelijk gesitueerd in de 12de eeuw. De gedane vondsten uit de motegracht verwijzen naar een bakstenen bebouwing met agrarisch karakter (veeteelt) uit de 14de - 15de eeuw die zich in de onmiddellijke omgeving bevond. De hoeve-uitbating heeft echter de middeleeuwen niet overleefd, want de bouwresten en de huisraad moeten omstreeks het midden van de 15de eeuw in de gracht terecht gekomen zijn. Deze site vormt met het Gravensteen en het Tempelhof, de derde motestructuur uit het Leie-alluvium, welke in Gent of onmiddellijke omgeving onderzocht werd. Geïllustreerd.

Met uitvoerig kritisch apparaat. Alsook met onderzoek van een gesteentemonster door P. DE PAEPE en stuifmeelonderzoek van een bodemmateriaalmonster door C. VERBRUGGEN. Geïllustreerd.

10. RAVESCHOT P. en J. VANMOERKERKE, *Het Scheldegebied ten Oosten van Gent. Vondsten vanaf het Mesolithicum tot nu*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 1, (1981), p. 38-41.

Uit baggerwerken en zandwinningsputten kollekteerde W. VAN DAMME in 1976 en in 1977 op de grens van de gemeente Destelbergen, Gentbrugge en Heusden voorwerpen uit verschillende periodes, o.m. een mooie speld uit de Bronstijd, vuurstenen artefacten uit het Mesolithicum, een ijzeren lanspunt uit de middeleeuwen, enz. Geïllustreerd.

11. VANDENHOUTE J. en V. VAN DOORNE, *Stadsarcheologie in Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, jg. 4, (1981), p. 38-39.

Bondig overzicht van de voornaamste prospecties in 1980.

12. VAN DE WALLE R., *Houten gebruiksvoorwerpen in Vlaanderen. Gent*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, (1981), p. 11-18.

Artikel dat kadert in het initiatief van de Dienst Monumentenzorg en Stadsarcheologie van de Stad Gent om een status quaestionis op te stellen van de houten gebruiksvoorwerpen die de laatste jaren bij archeologisch onderzoek in het Vlaamse landsgedeelte aan het licht zijn gekomen.

In Gent werden dergelijke voorwerpen slechts zelden in een duidelijke omschreven strategische kontekst aangetroffen. Een eerste resultaat van de opgravingen kon reeds gemaakt worden. Te vermelden vallen : houten kommen en bollen bij opgravingen in het Tempelhof ; houten kom bij het Toreken ; kommetje in het Koornstapelhuis ; kruisboogfragment op de Vrijdagmarkt ; een houten korenmaat of zeef in de Rasphuisstraat. Geïllustreerd.

13. VAN DER PLAETSEN P., *Opgravingscampagne „Latem Kerkplein” 1979. Verslag met enkele voorlopige resultaten*, in *Heemkring Scheldeveld*, Jaarboek IX, (1979-1980), p. 171-189. Geïllustreerd.

14. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 3, (1981), p. 31-36.

Deze vondstmeldingen bespreken interieurdetails van de herberg „Plumet”, Burgemeester Braunplein 14 ; overblijfselen van de vroegere refuge van het klooster van Drongen in de spiegel- en lijstenfabriek „Glacé Gand”, Drongenhof ; een ronde bakstenen vestingstoren aan de Nieuwe Wandeling ; het herenhuis van Baron Jean Béthune in het Prinsenhof 27 ; de Gouverneurswoning in de Prooststraat met overeenkomst met o.m. het Kleine Spijker aan de Pensmarkt ; houtbouw in de donjon van het Gravensteen ; gotische open haard in de Tinnepotstraat 36-38 ; de globale stratificatie van de site rondom de infirmerie van het Geschoeide Karmelietenklooster in het Patershol ; het oudste Gentse grootwarenhuis, nl. Dutry-Colson in de Veldstraat 10 ; paalgaten gevonden bij de graafwerken op de Vrijdagmarkt ; de 13de-eeuwse basis van een rond zuiltje in Doornikse steen in de Wilderoosstraat 13 ; een kelder in Doornikse zandsteen op de Zandberg ; de archeologisch interessante hoeve Groenvinkstraat 13 te Oostakker ; ijzeren sleutel en grendelstaaf in de Kouterstraat te Wondelgem.

15. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 2, (1981), p. 37-41.

Meldingen van : funderingen van de „Beghyne Torre” uit 1490 (Begijnhoflaan) ; vuurstenen artefact uit het Neolithicum (Geuzen-

berg); gotische kelder in Kammerstraat 14 achter gevel in Lodewijk XVI-stijl (1777); binnenvouwluijkjes uit de 18e eeuw, typisch voor classicistisch interieur (Onderstraat 33, Rihovesteen); Pingsdorfscherfje (Poeljemarkt, Stadhuis, Armenkamer); laat-gotisch metselwerk (Sint-Widostraat 4); vaststellingen betreffende bewoning en paalgaten aan de Vrijdagmarkt; bewoning op de Zwaluwberg (Willem Wenemaersstraat); fragment van neolitische bijl (Sint-Amandsberg, Kouterstraat). Geïllustreerd.

16. *Vondstmeldingen*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 1, (1981), p. 42-45.

Meldingen van: gotische lavabonis (Borluutstraat 36); archaische sanitaire installatie (Graslei 10, Korenstapelhuis) en als dusdanig de oudst bekende sanitaire voorziening te Gent; dierenbeenderen en ceramieksoorten (Groentenmarkt 7, Groot Vleeshuis); muurschilderingen (Onderbergen 1-11, Dominicanerklooster); omheiningmuur van 't Prinsenhof (Prinsenhof 15); ronde w.c.-pot met stankafsluiter uit 19de eeuw (Rode Koningstraat 5); voorlopige konklusies en vondsten uit het Gravensteen (St.-Veerleplein 11); ongeglazuurde roodbakken aardewerkpot (Vrijdagmarkt 33-35, Het Toreken); gotisch vrouwenhoofd (Oostakker, Winkelstraat 15, Achtendrieskaasteel). Geïllustreerd.

Middeleeuwen

17. BLOCKMANS W.P., *The social and economic effects of plague in the Low Countries 1349-1500*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, jg. 58, (1980), p. 833-863.

Volgens een artikel van H. VAN WERVEKE, *De Zwarte Dood in de Zuidelijke Nederlanden (1349-1351)*, *Mededelingen Koninklijke Vlaamse Academie*, Brussel, 1950, heerste de „zwarte dood” of pest tijdens de eerste grote epidemie van 1348-1351 niet in de Nederlanden. Op basis van directe en van economische gegevens toont de auteur aan dat ook in de Zuidelijke Nederlanden, o.m. in Gent de pest endemisch is geweest. Met kritisch apparaat.

18. BOONE M., M. DUMON en B. REUSENS, *Immobilienmarkt, fiscaliteit en sociale ongelijkheid te Gent, 1483-1503*, (*Standen en Landen LXXXVIII*), Kortrijk-Heule, 1981, 285 blz.

Na een algemene politieke en economische schets van de toestand te Gent op het einde van de 15de en in het begin van de 16de eeuw volgen een aantal sociale stratificaties welke bezits- en welvaartsverdelingen te Gent belichten. Een eerste behandelt de immobilienmarkt, t.t.z. huistransakties en rentetransakties op onroerende goederen (1483-1503). Een tweede onderzoekt een geheel van gegevens in verband met de fiscaliteit in een periode waarin Gent de

harde repressie na de vrede van Tours (1489) en Cadzand (1492) te verwerken kreeg.

In beide gevallen wordt de benadering heuristisch en methodologisch grondig ontleed en verantwoord. Daarna worden de stratificaties onderling gekombineerd en topografisch uitgewerkt.

De sociale situatie van enkele groepen waarover meer gegevens voorhanden zijn wordt nog eens afzonderlijk benaderd.

Uit deze studie blijkt dat de Gentse bevolking bestond uit een zeer smalle top van vermogenden enerzijds en een zeer brede groep van paupers (50 %) anderzijds. De beperkte middengroep tussen basis en top bestaat eveneens uit een zeer grote groep van personen die juist niet tot de paupers behoren. De rijkere zijn in het stadscentrum gevestigd. Voor de armsten is er plaats in de vrij geïsoleerde buurten aan de stadsgrenzen. De immobiliënmarkt blijkt daarenboven vrij „immobiel” te zijn. Gent is duidelijk een centrum dat op het einde van de 15de eeuw in zijn handels- en/of industriële mogelijkheden afgeremd wordt. Nadat Gent na de vrede van Cadzand politiek beknut werd is het ook zijn economische slagkracht verloren. Met tabellen, bijlagen en kaarten.

19. DAILLIEZ L., *Les templiers. Flandre - Hainaut - Brabant, Liège et Luxembourg*, Nice, 1978, 429 blz.

Hierin wordt ook de rol van de Tempeliers te Gent besproken. Met weergave van het manuscript *Ce sont les chartes du Temple en Flandre*. Geïllustreerd.

20. SIVERY G., *Le bassin Scaldien et la géographie de la circulation au XIIIe siècle*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, jg. 58, (1980), p. 797-832.

Een benadering van handel en scheepvaart op Schelde, Scarpe, Leie en Deule, Haine, Rupel, Dender, Zenne en Dijle in de 13de eeuw. Er wordt onderzocht welke het belang was van de trafiek in het Scheldebekken op basis van tolleren en verhandelde goederen. Extra aandacht gaat naar de Gentse tol van 1199 en deze van 1271, waaruit blijkt dat Gent in die periode een stad in volle expansie was. Ook het type van schepen dat op Schelde en Leie te Gent werd gebruikt komt ter sprake. Met kritisch apparaat.

21. VERBRUGGEN J.F., *1302 in Vlaanderen. De Guldensporenslag, (Centrum voor Militaire Geschiedenis. Bijdrage 13)*, Brussel, 1977, 101 blz.

In dit werk wordt tevens besproken : de opstand van Gent tegen het herinvoeren van het ongeld in maart 1302 ; de onderwerping van de stad Gent aan Jacques de Châtillon op 11 mei 1302 ; de houding van de Gentenaars na de Brugse metten ; de kist van Oxford ; de toestand te Gent na de veldslag, enz. Geïllustreerd.

22. VERHULST A., *De evolutie van het landelijk landschap in Binnen-Vlaanderen tussen de 9de en de 13de eeuw*, in *Heemkring Scheldeveld*, jaarboek IX, 1979-1980, p. 53-70.

Terwijl in de 12de-13de eeuw de vroegere kouters zich uitbreiden tot de kleine akkers er omheen gelegen, worden lager gelegen vochtige zandgronden als een „gesloten” landschap ontgonnen. Het bouwland verloor hierdoor zijn oorspronkelijke vroegmiddeleeuwse kenmerken. Het contrast tussen „open” en „gesloten” landschap werd toen pas goed zichtbaar. Met bibliografie en kritisch apparaat. Geïllustreerd. Drie kaarten.

23. ID., *Le paysage rural en Flandre intérieure : son évolution entre le IXème et le XIIIème siècle*. Overdruk uit *Revue du Nord*, LXII, 1980, pp. 11-33, (*Studia Historica Gandensia*), 238, Gent, 1980, 33 blz. Met kaarten.

Moderne tijden

24. DE BACKER Chr., *De apotekers van Baudeloo te Gent 1586-1785*, in *Farmacologisch Tijdschrift voor België*, jg. 57, nr. 5, (1980), p. 351-355.

Tussen 1586 en 1785 vindt de auteur een zevental apothekersnamen vermeld. Hij vestigt bovendien de aandacht op twaalf bewaarde artsenijboeken van de infirmerie van de abdij van Baudeloo te Gent. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

25. ID., *Een Gentse apothekersrekening uit 1644*, (*Farmaco-historische studies*), in *Farmacologisch Tijdschrift voor België*, jg. 54, nr. 1, (1977), p. 22-28.

Bespreking van de apothekersrekening bewaard in het archief van de infirmerie van de St.-Pietersabdij, van de Gentse apotheker Pieter Cooman die woonde aan de huidige Brabantdam.

Deze rekening dateert van vóór de invoering van de eerste Gentse Stadsfarmakopee van 1653, gedrukt bij Balduinus Manilius onder de naam van Antidotarium Gandavense. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

26. ID., *De oudste apothekers te Gent in het archief van de St.-Pietersabdij*, in *Farmacologisch Tijdschrift voor België*, jg. 53 (1976), p. 420-435.

Op basis van archivalia van de Gentse St.-Pietersabdij, bewaard in het Rijksarchief te Gent is het mogelijk een aantal namen, kwitanties, gespecificeerde rekeningen en namen van apothecarissen terug te vinden van 1410 tot 1752.

27. ID., *Bijkomende gegevens over de oudste apothekers te Gent in de rekeningen van de Sint-Pietersabdij (14de tot 16de eeuw)*, in *Farmaceutisch Tijdschrift voor België*, jg. 58, nr. 1, (1981), p. 23-28.

Een systematisch onderzoek van de jaarlijkse rekeningen van de infirmerie die voorhanden zijn vanaf 1336 wijst uit dat eerst in 1381-1386 een „meester Martin de appoticarijs” vermeld wordt. Na 1560-1561 worden in de rekeningen geen namen van apothecarissen meer vermeld. In de 14de tot in de 16de eeuw zijn er negen apothecarissen leveranciers van de St.-Pietersabdij bekend, te beginnen bij Martin van Sycleer van Pavije, 1381-1415. De infirmarius van de abdij heeft zich tot het begin van de 16de eeuw bediend van individuele apothecarissen, waarbij het familiaal verband opvalt. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

28. ID., *Een rekening van apotecaris Gheeraerd De Cockere uit 1560, (Farmaco-historische studies)*, in *Farmaceutisch Tijdschrift voor België*, jg. 54, nr. 4, (1977), p. 262-267.

Bij een onderzoek van de archieven van de infirmerie van de Sint-Pietersabdij te Gent werd een apothekersrekening uit 1560 ontdekt. Ze werd opgesteld door apothecaris Gheeraerd De Cockere, die zijn officina had „In de Galei” aan de voormalige Vismarkt (nu Groentenmarkt). De rekening beslaat de periode 1554-1560. Deze rekening is voor onze gewesten de oudst bekende gespecificeerde apothekersrekening. Geïllustreerd.

29. BRAEKMAN W.L., *Anonieme „Lamentacie van Gent”. Een onbekende rederijdersballade van rond 1567*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica „De Fonteine” te Gent. Jaarboek 1978-1979*, dl. 1, 29 (tweede reeks nr. 21), p. 171-184.

In de periode 1576-1584 hadden Hembyze en Ryhove te Gent een Calvinistische theocratische republiek gevestigd. Toen Hembyze op 29 augustus 1579 moest uitwijken naar Duitsland schreef een anonieme rederijker een ballade in de vorm van een vaarwel aan de diktator. De auteur van dit *Beclach van Jan van Imbiese* was een overtuigd katholiek en een vurig voorstander van de trouw aan Spanje. Het gedicht is bijzonder interessant als historische bron o.m. door de opsomming van alle personaliteiten die ten tijde van het bewind van Hembyze een rol speelden met heel wat allusies op gebeurtenissen en feiten. Uitvoerige bespreking met kritisch apparaat.

30. BUNTINX W., *Het abbatiaat van Gaspar Vinck (1643-1650)*, in *Spiegel Historiaal*, jg. 16, nr. 9, (1981), p. 465-470. Geïllustreerd.

Met een concreet voorval, nl. een abtsbenoeming wordt de touwtrekkerij omstreeks het midden van de 17de eeuw geïllustreerd tussen

enerzijds de vorst (Filips IV van Spanje), aanleunend bij het Jansenisme en anderzijds de pauselijke curie bijgestaan door de Jezuïeten. Tussen deze tegenstrijdige belangen speelt zich het abbatiaat in de Gentse St.-Pietersabdij van Gaspar Vinck (° 1575 - † 1659) af. In 1643 werd de vrome Vinck, die abt was in Saint-Denis-en-Broquerie door de koning tot abt benoemd (nominatio) in de St.-Pietersabdij. Het zedelijk peil van de monniken was er immers zo laag dat niet één ervan voor de prelatuur in aanmerking kwam. Daar de verkiezing (lectio) niet door de monniken zelf was gebeurd en tevens de bekrachtiging (conformatio) door de paus uitbleef, werd de abt door de tuchteloze monniken niet aanvaard.

Klachten, rekwesten, petitie's, allerlei plagerijen, de benoeming van een andere abt, tussenkomst van de landvoogd Leopold-Willem, en tenslotte een uitdrijvingsbevel van de Raad van Vlaanderen, deden Vinck de abdij verlaten in 1650. Deze tragische gebeurtenissen werden door hem neergeschreven in een autobiografisch werk *Historica narratio deplorandae tragediae excitatae in monasteria Sancti Petri...*

31. DE RIDDER - SYMOENS H., *Lieven van Pottelsberghe en het onderwijs te Gent in de zestiende eeuw*, in *HMGOG*, XXXIV, (1980), p. 125-141.

Vervolg van de bijdrage die over de staatsman Lieven van Pottelsberghe verscheen in de *HMGOG*, XXXII, (1978), p. 101-131.

De familie van Pottelsberghe - Van Steelant bewoonde het Hof van Vinderhoute in de Hoogstraat te Gent. Lieven van Pottelsberghe was een gul begunstiger van de Sint-Michielskerk waar hij het „Broederschap van de Zoete Naam Jezus” (1516) stichtte. De familie herbouwde en bouwde vele huizen in het Kinderen Alijnshospitaal. Lieven van Pottelsberghe en Lievine van Steelant lagen ook aan de basis van de belangrijkste beurzenstichting in de Hiëronymieten-school aan de Nederscheldestraat te Gent. In 1521 werden tien beurzen gesticht ter herinnering aan het overlijden van hun zoon Florens in de Franse universiteitsstad Orleans. De auteur gaat dieper in op de praktische regeling van deze beurzen.

Hierop volgt een interessante nabespreking van deze ambtenaar, de laatste in de 16de eeuw, die bekleed met vorstelijke macht in Vlaanderen, erin slaagde om zijn invloed in persoonlijk voordeel om te buigen.

Geïllustreerd. Met bijlage : *Lijst van de scholieren die genoten hebben van de beurzenstichting van Lieven van Pottelsberghe tussen 1521 en 1529.*

32. MADDENS N., *De invoering van de „Nieuwe Middelen” in het graafschap Vlaanderen tijdens de regering van Keizer Karel V*, in *Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis*, jg. 57, (1979), p. 342-363 en p. 861-898.

In 1543 slaagde Karel V erin een onrechtvaardig belastingsstelsel in Vlaanderen te doen vervangen door de zgn. „nieuwe middelen”, welke een einde maakten aan het vigerend aanslagstelsel en aan de basis lagen van het Vlaams financieuzen tijdens de Moderne Tijden. Dat dit nieuwe belastingsstelsel niet zonder slag of stoot kon ingevoerd worden bewijst de houding van de Gentse Collacie. Met kritisch apparaat.

33. VAN GENT M., *De Sint-Michielsgilde*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 196-209.

De Sint-Michielsgilde werd bij ordonnantie van Albrecht en Isabella opgericht op 26 maart 1613. Dit geschiedde op aanvraag van enkele edelen en notabelen die een schermgilde wensten. De nieuwe gilde kreeg een schermlokaal in de Lakenhal. Weergave van de reglementen en beschrijving van wedstrijden.

34. VAN WESEMAEL M., *De benauwende wereldreis van een schuchtere Gentenaar*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 134-156.

Reisbeschrijving van het door „Jacques Maelcamp & Co” uitgeruste schip Sint-Pieter dat van 28 mei 1721 tot 12 september 1722 van uit Oostende naar Indië zeilde. Het artikel steunt op het logboek en op de notities genomen door de Gentse aalmoezenier Michael De Febure in een directorium (liturgisch jaarboek). Geïllustreerd. Met bibliografie.

35. DE DENE E., *Testament Rhetoricael*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica „De Fontaine” te Gent, Jaarboek 1978-1979*, dl. 2, 30 (tweede reeks nr. 21), 226 blz.

Diplomatische uitgave van het tweede deel van het *Testament Rhetoricael* waarvan het handschrift berust in de Gentse Universiteitsbibliotheek, hs. 3330. Deze rederijkerstekst is literair en cultuurhistorisch van belang voor de zestiende-eeuwse geschiedenis in het algemeen.

Hedendaagse tijd

36. DE BELDER J., *Nogmaals : de Gentse textielarbeiders*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg. 93, 4, (1980), p. 577-579.

Antwoord op de repliek van een recensie verschenen in het *Tijdschrift voor Geschiedenis*, jg. 93, (1980), p. 261-264.

De recensie betreft de zeven dossiers over *De Gentse textielarbeiders in de 19de eeuw*, uitgegeven door het *Centrum voor Hedendaagse Sociale Geschiedenis* van de Vrije Universiteit te Brussel.

37. DE HERDT R. en B. DE GRAEVE, *Kinderarbeid 1800-1914, (Stad Gent. Dienst voor Culturele Zaken. Museum voor Industriële Archeologie en Textiel)*, Gent, 1981, 55 blz.

Deze brochure kan als een samenvatting beschouwd worden van de in 1979 verschenen, doch sinds begin 1980 uitverkochte catalogus *Kinderarbeid van omstreeks 1800 tot 1914* door dezelfde auteurs. De kinderarbeid wordt geïllustreerd met talrijke Gentse voorbeelden en foto's. Vijftig illustraties.

38. GADEYNE G., *Oostvlaamse medici en parochiepriesters, slachtoffers van de tyfusedepidemie, 1847-48. Een episode uit de sociale geschiedenis*, in *HMGOG*, XXXIV, (1980), p. 167-179.

De tyfusedepidemie van 1847-48 maakte niet alleen veel slachtoffers onder het gewone volk, maar ook onder de verzorgers van de slachtoffers, in casu de medici en de geestelijkheid. Een lijst opgesteld door het provinciaal bestuur bevat de namen van 13 dokters in de geneeskunde en van gezondheidsofficieren die in de voormelde periode ten gevolge van tyfus overleden. Een tweede lijst vermeldt de namen van 16 dokters die in dezelfde periode door tyfus of andere epidemische ziekten aangetast werden of herstelden. Een derde lijst door de bisschop van Gent opgemaakt op vraag van de provinciegouverneur betreft 35 parochiegeestelijken die in dezelfde 16 maanden overleden aan tyfus. Met kritisch apparaat.

39. LIEVENS M., *Biografie bij het artikel „De Gentse pompiers redden de Belgische onafhankelijkheid”*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 156-161.
40. MARCHAL J.-P., *De bevrijding van Gent*, Gent, 1980.

De auteur schetst de bevrijding van Gent in de septemberdagen van 1944. Hiervoor maakt hij in belangrijke mate gebruik van interviews. Met bibliografie. Rijk geïllustreerd.

41. STEELS M., *Gent in 1873*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 3-27. Geïllustreerd.
42. ID., *Te Gent in 1875*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 117-132.
43. ID., *Gent in 1876*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 170-187. Geïllustreerd.
44. ID., *Gent in 1877*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 217-237.
45. VAN AERDE R., *De Gentse pompiers redden de Belgische onafhankelijkheid. De zaak Grégoire 2.2.1831*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 88-107.

Uitvoerig relaas van de poging tot staatsgreep door de orangisten in februari 1831, waarbij men de prins van Oranje op de troon wilde brengen. De muiters onder leiding van de uit Frankrijk afkomstige geneesheer-avonturier kolonel Grégoire werden te Gent uiteenge-dreven door de pompiers. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

46. VAN WITTENBERGHE O., *Een halve eeuw Gentbrugs Gemeente-bestuur*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, Jaarboek VI, 1979, p. 5-39.

Aan de hand van de verslagen van de gemeenteraad en het schepen-college worden de voornaamste gebeurtenissen uit het bestuurlijk verleden van Gentbrugge samengevat. Aldus biedt het artikel een chronologisch overzicht onderverdeeld naar de burgemeesters van omstreeks 1830 tot 1889.

47. ID., *Het onderwijs te Gentbrugge (tot einde 19de eeuw)*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, Jaarboek VI, 1979, p. 40-57.

Eerst in 1839 werd door een onderwijzer een partikuliere school geopend in Gentbrugge.

In 1846 werd de school van onderwijzer Felix Tack als gemeenteschool aangenomen. Een stijgend aantal behoeftige kinderen werd in de gelegenheid gesteld de school te bezoeken. In 1874 werd besloten een jongensschool te bouwen. In 1877 werd een bewaarschool geopend. De verdere evolutie van deze scholen hing zeer nauw samen met de schoolstrijd en de schoolwet van 1879.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

48. CALLEBAUT D., P. RAVESCHOOT en R. VAN DE WALLE, *Het Gravensteen te Gent (O.-Vl.)*, in *Archaeologia Mediaevalis*, jg. 4, 1981, p. 13-14.

Resultaten van de opgravingscampagne in 1980 in het westelijk gedeelte van het Gravensteen. Geïllustreerd.

49. CAPITEYN A. en J. DECAVELE, *In Steen en Brons van Leven en Dood. Inventaris van de waardevolle grafmonumenten en portret-galerij van verdienstelijke personen rustend op de begraafplaatsen van de Stad Gent. (Stad Gent. Dienst Stedelijke Begraafplaatsen - Stads-archief)*, Gent, 1981, 334 blz.

Op de oudste delen van de Gentse begraafplaatsen verkeren vele graven uit de 19de en het begin van de 20ste eeuw in een toestand van verval. Door de wet van 20 juli 1971 die een eind maakte aan de zogenaamde „altijddurende concessies”, zullen bovendien vele graven moeten verdwijnen. Ofwel omdat ze niet meer onderhouden worden, ofwel omdat er geen familieleden meer zijn die een hernieuwing van de concessie aanvragen.

Een commissie werd daarom samengesteld die belast werd met het selekteren van de belangrijkste graven. De werkzaamheden van deze commissie vonden hun neerslag in een lijvig boekdeel tegelijkertijd inventaris-gids van de begraafplaatsen.

De inventaris wordt voorafgegaan door een *Historiek van de Gentse begraafplaatsen*.

Als gevolg van een dekreet van 26 juni 1784, werden buiten het Gentse stadsgebied drie nieuwe begraafplaatsen aangelegd, welke niet meer zoals vroeger gebruikelijk was, vlakbij een kerk lagen: een eerste buiten de Dampoort, een tweede buiten de Brugsepoort en een derde buiten de Heuvelpoort. Alleen deze laatste is nu nog in gebruik, nl. de Zuiderbegraafplaats. De bevolkingsaan groei in de 19de eeuw noopte het stadsbestuur uit te kijken naar een nieuwe begraafplaats. Vanaf 1866 werd daarom de Westerbegraafplaats buiten de Brugsepoort aangelegd naar plannen van architect Adolphe Pauli. De nieuwe begraafplaats het zogenaamde „Geuzenkerkhof” werd de inzet van een liberaal-katholieke polemiek.

Het Campo Santo te Sint-Amandsberg kwam tot stand in 1848. Het eerste graf dat er verrees was dit van Jan-Frans Willems.

Zowel te Gentbrugge als te Wondelgem werden nieuwe kerkhoven aangelegd.

Het boekwerk valt uiteen in een *Inventaris van de belangrijkste monumenten* waarbij aandacht wordt besteed aan de sculpturale, heraldische, architecturale en symbolische aspecten, en in een *Portretgalerij* met biografische nota's van verdienstelijke personen in alfabetische volgorde. Met index van de beeldhouwers en hun werken op de begraafplaatsen, alsook index van wapenschilden. Meer dan vijfhonderd illustraties. Drie plattegronden.

50. DECAVELE J., „... *Het Gentsche Raadhuis zoude in de geheele wereld geene weerga gevonden hebben*”, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 30, (1981), p. 125-130.

Nadat schepen van onderwijs Auguste Wagener in 1870 in een voordracht voor het Willemsfonds de lofzang had gezongen van de plannen van het stadhuis door de zestiende-eeuwse bouwmeesters Domien de Wagemakere en Rombout Keldermans werd een campagne op touw gezet om het stadhuis in laat-gotische stijl te vervolledigen. Bollaertskamer en Schepenhuis van Gedele moesten volgens sommigen daarvoor verdwijnen. Zelfs stadsarchitect Charles van Rysselberghe maakte ca. 1880 een potloodtekening waarop een gotische rekonstruktie van het gehele stadhuiskomplex staat. In de schoot van de Koninklijke Kommissie voor Monumenten stuitten de plannen van de Gentse raadsheren echter op heel wat verzet. Uiteindelijk zou de schrappe financiële toestand van de stadskas de uitvoering van de gotische bouwwerken elke kans ontnemen. Geïllustreerd.

51. DESEYN G., *Huis Bourdon. Burgemeester Braunplein*, in *Stads-archeologie*, jg. 5, (1981), p. 28-36.

De huidige gevel van dit reeds jarenlang leegstaand handelshuis werd door juwelier Bourdon opgericht in 1911 in een neo-Lodewijk XVI-stijl naar ontwerp van architect E. Neyrinck.

Op deze plaats vergaderden vóór 1540 de ticheldekkers en de kaaskopers. In 1763 werd er een nieuw gebouw opgericht in régence-stijl met prachtige koetspoort door kanunnik Albert-Lodewijk de Lichtervelde. De prachtige poort werd gesloopt in 1824, toen G. De Busscher (1774-1852) er een drukkerij inrichtte. De Busscher was de belangrijkste Gentse drukker uit de eerste helft van de 19de eeuw.

Vele oude gedeelten uit de 18de en 19de eeuw zijn nog steeds bewaard gebleven. Geïllustreerd.

52. *Een eeuw zorg om monumentenzorg. Tentoonstelling ingericht door het Hoger Architectuurinstituut Sint-Lucas in samenwerking met het Stadsbestuur van Gent*, Gent, 1981, 223 blz.

Deze catalogus met bijdragen van P. KONGS, J. VAN CLEVEN, G. VAN DOORNE, J. JANSSENS, N. DE WAELE, L. DE VOS e.a. geeft de historiek van het Sint-Lucasonderwijs te Gent en bespreekt het werk van de in deze instelling gevormde leerlingen. De Sint-Lucasschool werd opgericht omstreeks 1861 met het doel naar het voorbeeld van het middeleeuwse gildewezen ambachtslui met een artistieke opleiding te vormen. De eigen esthetiek van Sint-Lucas was voor een belangrijk deel te danken aan baron J.B. Bethune, een fervent aanhanger van de neogotische beweging. Een sterke expansie van de school had plaats tussen 1875 en 1914, volledig in het teken van de neogotiek. Eerst na 1918 zette zich een langzame ontvoogding van de neogotiek door. Omstreeks 1930 kende het modernisme zijn doorbraak bij de Sint-Lucas-architecten. Na 1945 kende het instituut de evolutie van vakschool naar hogere onderwijsinstelling, waarin gedurende de laatste jaren bijzonder aandacht gaat naar de zorg om de sociale en kulturele leefbaarheid van de stad.

In de catalogus wordt aandacht besteed aan talrijke Gentse feiten en monumenten, o.m. het Sint-Lucas- en Sint-Jozefgild te Gent; Belfort en Lakenhalle; Sint-Pietersabdij; Sint-Baafsabdijkerk; Sint-Niklaaskerk; Stadhuis; het Toreken; Bejaardentehuis Lousbergkaai; de heraldiek van het Postgebouw; het frescotransfert in de Sint-Niklaaskerk (1981), enz.

In bijlage: *Selectie voordrachten, gehouden in de studiekering, in verband met monumentenzorg*. Rijk geïllustreerd. Met personenregister en tijdsband.

53. FREDERICQ - LILAR M., *Patriciërshuizen te Gent in de 18de eeuw*, in *Spiegel Historiae*, jg. 16, (1981), p. 418-426.

De Gentse bouwkunst in de 18de eeuw inspireerde zich vooral op Franse voorbeelden. In het oeuvre van twee Gentse architecten David 't Kindt en Bernard de Wilde komt de fusie tussen plaatselijke vormentaal en Franse decoratieve kunst uit het régence-tijdperk goed tot uiting. Hun bouwstijl kreeg de naam Gentse rococo. Niet alleen de architectuur, maar ook de binnenhuisdecoratie stond onder invloed van Frankrijk, alhoewel dit sterker tot uiting kwam in de schilderkunst, o.m. bij de van Reysschoots, als bij de houtsnijders, zoals een Frans Allaert. De schilder Emmanuel van Reysschoot, aan wie de versiering van de grote refter van de Sint-Pietersabdij en een zitkamer (1760) van het huis Falligan wordt toegeschreven, bleef de vervaamste rocaille getrouw. Zijn zoon, de zeer begaafde Pieter-Norbert van Reysschoot (1738-1795) ging de stijl van Lodewijk XVI, met name een neo-classicisme doordrenkt met romantiek, vertegenwoordigen. Hij schilderde de panelen in de eetkamer van het Huis Verhaegen rond 1775, de panelen in de eetkamer van het huis Brunin en het salon van het Huis van den Bogaerde rond 1785, de eetkamer in het Huis de Coninck (Museum voor Sierkunst en Industriële Vormgeving). In deze eetkamer blijft de beroemde kroonluchter in lindehout van Allaert (1703-1779) het grote meesterwerk. De Gentse rococo komt echter het meest tot uiting in de beeldhouwde eretrap van het Huis van der Meersche (1760), met schilderijen van N. Heylbroeck. Geïllustreerd.

54. G.V.S., *Het plan Zollikopfer - De Vigne en de urbanisatie van de wijk Overschelde*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 30, (1981), p. 85-92.

De uitvoering van het plan van ingenieur Zollikopfer en architect De Vigne (1880) verbond het oude Gent met het Zuidstation door de aanleg van een aantal nieuwe straten en overwelving van verscheidene waterlopen. Geïllustreerd.

55. H.C., *Inventaire Archéologique. Het Rabot*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 237-242.

Heruitgave in vertaling van de fiche over het Rabot uit de *Inventaire Archéologique de Gand - Catalogue descriptif et illustré des monuments, œuvres d'art et documents antérieurs à 1830, publié par la Société d'Histoire et d'Archéologie de Gand*, waarvan tussen 1897 en 1915 57 afleveringen verschenen.

56. POELMAN R., *Huizen en herbergen te Oostakker in 1672*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Een bespreking van huizen en herbergen in het vroegere Oostakker op basis van een landboek uit 1672.

57. VAN DEN HEEDE U., *De kerk van Deurle*, in *Heemkring Scheldeveld*, Jaarboek IX, 1979-1980, p. 145-169. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

58. VAN DER STRAETEN M., *De nieuwe Draak van het Belfort*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, september 1981, 8 blz.

Op 8 november 1980 werd onder grote volksbelangstelling, de nieuwe draak per helicopter op het Belfort geplaatst. In het artikel geeft de auteur de technische bijzonderheden over deze draak. Geïllustreerd.

59. VAN DOORNE G., *Het Manneken-Pis van Gent*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 43-58.

De herstelling van het Gentse Manneken-Pis en het terugplaatsen van een bronzen kopie op 22 november 1980 vormen een aanleiding om de historiek en ikonografie en tal van wetenswaardigheden in verband met het beeldje mede te delen.

Het Manneken-Pis motief is in onze streken duidelijk veel ouder dan de mode van de Italiaanse renaissancebeeldjes en vertoont raakpunten met de christelijke symboliek. Het Manneken-Pis van Gent blijkt in de 17de eeuw ontstaan te zijn als uithangteken (geen bronbeeld zoals in Brussel of Geraardsbergen). Het werd vervaardigd naar een Grieks voorbeeld, thans bewaard in het Louvre. Langs Rubens om geraakte dit beeldje in de Nederlanden bekend. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

60. VAN DRIESSE R.A.C., *De konventuele gebouwen van de Sint-Pietersabdij te Gent*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, XXXIV, (1980), p. 3-107.

De geschiedenis heeft op de gebouwen van de vroegere Sint-Pietersabdij duidelijk sporen achtergelaten. De oudste gedeelten mogen in de 12de eeuw gedateerd worden. De langsmuren en de westgevel van de refter werden gebouwd in de 13de eeuw. Het houten reftergewelf werd in de 14de eeuw opgericht. Het gelijkvloers van het pand gaat terug tot in de 16de eeuw. Het gastenkwartier, de ontvan-gerij, de proosdij, de prelatuur en de infirmerie horen thuis in de 18de eeuw. De gebouwen werden zonder veel koördinatie opgetrokken en functionaliteit is ver te zoeken. Sloopingen kende men tijdens de beeldstormen en in 1811.

In dit artikel worden de verschillende gebouwen afzonderlijk besproken. Met bijlagen. Rijk geïllustreerd.

Industriële Archeologie

61. BOERJAN G., *Beluiken van de Brugse Poort*, Gent 1981, 46 blz.

In deze brochure geeft G. BOERJAN een overzicht van de beluiken aan de Brugse Poort, geprojecteerd tegen een veel ruimere situering van de beluikenproblematiek. Geïllustreerd met tekeningen van de auteur.

62. BOONE E., *Scriptophilie. Oude aandelen en obligaties*, Gent, 1981.

Catalogus van een tentoonstelling (Gent, 4 tot 25 oktober 1981). Met inleidend overzicht over het ontstaan van de effectenhandel, geschiedenis van obligaties en aandelen van de konfederatieve staten van Amerika, de aandelen van Rusland en China, de beleggingsaspecten van het oude aandeel en een marktanalyse. De catalogus bevat 269 nummers waarvan verscheidene van Gentse bedrijven of instellingen. Geïllustreerd.

63. DE HERDT R. e.a., *In en om de alambiek. Jenever en alcoholstokerijen. (Stad Gent. Dienst voor Culturele Zaken. Museum voor Industriële Archeologie en Textiel)*, Gent, 1981, 112 blz.

Tentoonstellingscatalogus waarin voornamelijk de jeneverstokerijen in Oost-Vlaanderen worden belicht. Een afzonderlijk hoofdstuk wordt gewijd aan de Gentse brandwijnsgeschiedenis met de „Gist- en Spiritusfabrieken Bruggeman” en de vergane glorie van het „Museum van Thorenburg-Mestdagh”. Met bibliografie. Rijk geïllustreerd.

64. DESEYN G., *La Louisiane. Het ontstaan van de fabriek der gebroeders De Smet en de aanpalende Rabotwijk*, in *V.I.A.T.-Kontaktblad, (Vereniging voor Industriële Archeologie en Textiel)*, 1981, nr. 2, p. 20-29.

Katoenfabrikanten waren op het einde van de 18de en het begin van de 19de eeuw eigenaars van uitgestrekte meersen buiten de stadswallen. François Liévin De Smet richtte in 1802 een katoendrukkerij op buiten de Brugse Poort naar een ontwerp van Josse Fermandt. Deze drukkerij werd voortdurend uitgebreid. Onder het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden werd er een katoenweverij aan toegevoegd waar in 1829 een stoommachine van 30 PK, toen de grootste van Gent, geregistreerd werd.

De evolutie van de Rabotwijk in de 19de eeuw zou sterk samenhangen met het afschaffen van de tolrechten in 1860 en het ontmantelen van de stadswallen, waardoor van fabrieken gelegen buiten en binnen de wallen één industriële zone zou kunnen gemaakt worden. Geïllustreerd.

65. DE VISSER J., *De industriële revolutie te Gent*, in *V.I.A.T.-Kontaktblad*, (*Vereniging voor Industriële Archeologie en Textiel*), 1981, nr. 2, p. 3-18.

De innovatie van de mule jenny was één van de opvallendste gebeurtenissen in de vroege Gentse katoenindustrie. Toch is hetgeen zich te Gent tussen 1800 en 1810 afspeelde niet te verklaren vanuit de mule jenny alleen, maar tevens vanuit de economische evolutie van de tweede helft van de 18de eeuw. Het belang van de mechanisering van de Gentse katoenindustrie in die eerste jaren van zijn ontstaan wordt door de auteur gerelativeerd. De Indische nijverheid leverde goedkopere produkten af dan men ter plaatse kon produceren.

Het dekreet van 22 februari 1806 waardoor de invoer van katoenen weefsels uit Indië verboden werd vormde echter een keerpunt in de geschiedenis van de Gentse katoenindustrie. Vanaf 1807 ontstond een grote expansie van de Gentse katoenweverijen en spinnerijen, evenwel onderbroken door talrijke crisisperiodes. Geïllustreerd.

66. *Gentse beluiken*, Gent, 1981.

Een fotoalbum met 39 afbeeldingen van de Gentse beluiken door H. EECKHOUT. Voorwoord door H. BALTHAZAR en W. DE MULDER.

67. VAN DE WALLE R., *19de-eeuwse pijpenbandel in Gent*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 3, (1981), p. 5-16.

Analyse van de pijpenvondst (257 fragmenten) in de Doornzelestraat te Gent op de plaats waar tussen 1860 en 1866 de Hollandse pijpenkoopman Lodewijk de Landtsheer woonde. Hieruit blijkt dat de dateringsmethode uiteengezet in FRIEDERICH's *Pijpelogie*, Voorburg, 1975 met de nodige voorzichtigheid moet worden gehanteerd, zeker voor fragmenten of stukken uit de 19de eeuw. De vormen van de pijpen kunnen tot vier types teruggebracht worden: ovoïde vorm; eenvoudig rechte type; rondbodemtype; versierde pijp. Achtentachtig procent is in witte pijpaaarde vervaardigd, de overige zijn in rode klei of zwart gebakken. Deze vondst vormt een duidelijk bewijs van de nationale en internationale pijpenhandel (Frankrijk, België, Nederland, Engeland). Lokale Gentse produkten konden niet achterhaald worden. Geïllustreerd.

Kunst en Cultuur

68. *Carmen Dionyse International*, Gent, 1981, 92 blz.

Catalogus van een tentoonstelling die werd gehouden van 13 juni tot 13 september 1981 in het Centrum voor Kunst en Cultuur, gewijd aan de Gentse keramiekkunstenares Carmen Dionyse (° Gent, 1921) en haar vrienden-kunstenars. Rijk geïllustreerd.

69. *De Art Nouveau. Verzameling uit het Museum voor Sierkunst te Gent*, Gent, 1981, 80 blz.

Catalogus door L. DAENENS van de Art Nouveau-verzameling aanwezig in het Museum voor Sierkunst.

De basis van de Art Nouveau-verzameling uit het Museum voor Sierkunst te Gent was een doelgerichte verwervingspolitiek na de oprichting van het museum in 1903. Er kwam, o.m. onder de stimulerende leiding van konservator Armand Heins (1856-1938) een schitterende kollektie van tweehonderd Art Nouveau-voorwerpen bijeen. Vanaf omstreeks 1930 werd de actieve aankooppolitiek van eigentijdse kunstvoorwerpen verlaten. Door allerlei toestanden was de oorspronkelijke verzameling ca. 1974 tot de helft gedaald. Sindsdien werd de kollektie opnieuw uitgebreid tot ongeveer honderdvijftig voorwerpen. Rijk geïllustreerd.

70. D'HONDT M., *Verleden en heden van de Gentbrugse Poppentheaters*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, Jaarboek VI, 1979, p. 81-94.

71. *De Schone Schijn. Art Nouveau Prentkaarten*. (Stad Gent. Culturele Animatie), Gent, 1981, 56 blz.

Tentoonstellingscatalogus door Norbert POULAIN betreffende een vijfhonderdtal prentkaarten uit de Art Nouveau-periode. Met inleiding over de prentkaart door Frans VAN BOST. Geïllustreerd.

72. *Gent. Schätze einer Flämischen Stadt*, Gent, 1981, 107 blz.

Catalogus van de tentoonstelling die door het Stadsbestuur van Gent van 8 november 1981 tot 10 januari 1982 georganiseerd werd in het stedelijk museum te Wiesbaden. In de catalogus geeft A. VAN DEN KERKHOVE, na een historische inleiding over Gent door J. DECAVELE, een beschrijving van 82 Gentse kunstvoorwerpen bijna alle afkomstig uit het Bijlokemuseum. Rijk geïllustreerd.

73. *Gustave van de Woestijne 1881-1947*, (Ministerie van Nederlandse Cultuur. Koninklijk Museum voor Schone Kunsten), Antwerpen, 1981, 107 blz.

Rijk uitgegeven catalogus van de tentoonstelling (13 juni - 13 september 1981) gewijd aan Gustave van de Woestijne die samen met George Minne, Valerius de Saedeleer en Albert Servaes tot de eerste groep (1898-1913) van de Latemse School behoorde. Rijk geïllustreerd.

74. JANSSENS S., *In het openluchtmuseum te Gent, de Arteveldestad*, Gent, 1980, 394 blz.

Historiek en wetenswaardigheden betreffende een groot aantal monumenten, gedenkstenen, beeldhouwwerken, enz.
Met lijst van architecten, beeldhouwers, bronsgieters, ontwerpers, enz.
Geïllustreerd.

75. *Keramiek van Achiel Pauwels. (Stad Gent. Museum voor Sierkunst)*, Gent, 1981, 36 blz.

Tentoonstellingscatalogus over het werk van de Gentse keramiëkkunstenaar Achiel Pauwels. Rijk geïllustreerd.

76. *Het symbolisme in de Belgische tekening*, s.l., s.d., (1981).

Rijk uitgegeven kunstmap met bijdrage door P. BAUDSON over George Minne, door F. KNOPS-MORTIER over Constant Montald, door W. VAN DEN BUSSCHE over Albert Servaes, door R. HOOZEE over Gustave van de Woestijne.

77. *Leon De Smet 1881-1981. Herdenkingstentoonstelling*, s.l., 1981, 64 blz.

Tentoonstelling ingericht door de Latemse Kunstkring en de Stichting Leon De Smet van 14 juni tot 12 juli 1981 op de Artiëstenzolder van het gemeentehuis te Sint-Martens-Latem en in het Museum Leon De Smet, Deurle. De tentoonstelling is integraal gewijd aan de schilder Leon De Smet (1881-1966).

78. MILO J., *Vie et survie du „Centaure”*, s.l., 1980, 279 blz.

De geschiedenis van een Brusselse galerij, met heel wat gegevens over Frits Van Den Berghe en Gustave De Smet. Rijk geïllustreerd.

79. MUSSCHOOT A.M., *Herdenking Karel van de Woestijne 10 maart 1879 - 24 augustus 1929*, in *Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Retorica „De Fontaine” te Gent. Jaarboek 1978-1979*, dl. 1, 29, (tweede reeks nr. 21), p. 185.

Tekst van een lezing over de betekenis van de Gentse dichter en universiteitsprofessor Karel van de Woestijne (10 maart 1879 - 24 augustus 1929).

80. *Oostvlaams Literair Lexicon. Samengesteld door de Provinciale Commissie voor Letterkunde, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. Nr. 15)*, Gent, 1981, 125 blz.

Alfabetisch lexicon van auteurs vanaf ca. 1840 die voor de literatuur in Oost-Vlaanderen belangrijk waren. Voor elke auteur is een biografische noot opgenomen met levensdata, adres, opleiding, beroep, literaire prijzen, medewerking aan redakties van tijdschriften en tevens een bibliografie. Het boek bevat bovendien een aantal kaderartikels met belangrijke gegevens over de literatuur te Gent. Worden behandeld: middeleeuwse letterkunde (F. HANDTPOORTER); de rederijkerij (R. VERCRUYSSSE); Franse literatuur in Oost-Vlaanderen (R. VERCRUYSSSE); jeugdliteratuur (M. VAN HALEWIJN); literaire prijzen (D. DE WULF); renaissance-literatuur (W. WATERSCHOOT); 18de-eeuwse literatuur (J. SMEYERS); toneelschrijvers (R. LANCKROCK); Vlaamse poëziedagen (H. ASCOOP) en romantiek en Vlaamse Beweging (A. DEPRez). Met lijst van tijdschriften.

81. *Oostvlaamse Literaire Monografieën. Dl. III. Firmin van Hecke. Roger d'Extéyl. Franz De Backer. Jozef L. De Belder. Maurits De Doncker. De Duimpjesuitgave van Victor De Lille, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. Nr. 12), Gent, 1980, 197 blz.*

Met monografieën door R. VAN MOORTELE, E.C. BERTIN, R.E.C. WILLEMYNS, A. MAGERMAN, P. BERKENMAN, L. DE BAEREWEYTENS.

Telkens met biografie, bibliografie en bloemlezing van de besproken auteurs.

82. *Oostvlaamse Literaire Monografieën. Dl. IV. Valère Depauw. Julius Persyn. Reimond Stijns. Johan van Mechelen. Jo Verbrugghen. Wies Moens, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. Nr. 14), Gent, 1981, 195 blz.*

De monografieën werden respectievelijk geschreven door A. DEMEDTS, H. PERSYN, J. SARENS, R. VAN DE PERRE, C. FLANDERS, J. D'HAESE.

83. PASSEMIERS R., *Twintig jaar Teater Vertikaal, (Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. Nr. 13), Gent, 1981, 104 blz.*

Het Gents voorstadtheater „Vertikaal” ging van start op zondag 27 december 1959 te Melle, ontstaan uit een kleine groep van toneelliefhebbers uit Melle, Merelbeke en Gentbrugge. De in 1970 overleden Wilfried de Langhe kan niet alleen als stichter beschouwd worden, maar was gedurende lange tijd ook de promotor van het gezelschap. In de periode 1964-1966 groeide „Vertikaal” langzaam uit van liefhebbers- naar kamertoneel. In de zeventiger jaren kan het als een volwaardig beroepstheater beschouwd worden. Geïllustreerd.

Met bibliografie, naamregister, bijlagen (overzicht van gespeelde stukken, regisseurs, voorstellingen en publiek ; evolutie van aantal toeschouwers).

84. PATOOR W., *Het Toneelgezelschap „De Korenaar” te Gentbrugge : ontstaan, groei en bloei*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode*, Jaarboek VI, 1979, p. 58-80.

Enkele voorbeelden tonen aan dat er reeds in de 18de eeuw toneelopvoeringen plaats hadden op de Grote Dries. In de 19de eeuw hadden verscheidene muzikale verenigingen en fanfares heel wat activiteiten. In de lokalen naast de in 1879 gebouwde Sint-Antoniuskapel in de Van Houttestraat, kwam weldra een toneelbond tot bloei. Een toen reeds bestaande toneelvereniging werd herdoopt in „De Korenaar” en sloot zich bij de toneelbond in de Van Houttestraat aan. Reeds in 1894 had de eerste toneelopvoering plaats. Een van de eerste jonge elementen van de toneelbond was de latere toondichter Emiel Hullebroeck. Sindsdien heeft de toneelbond tot heden toe talrijke activiteiten en optredens gekend.

85. SIJS G. en J. MUREZ, *Maurice Sijs*, Gent, 1981.

Kunstmonografie gewijd aan deze Gentse kunstschilder die in 1972 op 91-jarige leeftijd overleed. Geïllustreerd.

86. SIMOENS L., *De dichter Rainer Maria Rilke in Gent*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 187-196.

In de zomermaanden van 1906 reisde Rilke van Parijs naar Godesberg over België. Op 15 augustus 1906 is hij te Gent. Hij schreef erover het monumentale gedicht *Die Marien - Prozession*. Vanuit dit gedicht wordt uitgelegd welke geweldige indruk de processie en Gent op de dichter gemaakt hebben. Met kritisch apparaat. Geïllustreerd.

87. VAN DEN KERKHOVE A. en J. BALDEWIJNS, *Museum voor Stenen Voorwerpen. Ruïnes van de Sint-Baafsabdij. (Stad Gent)*, Gent, 1981, 67 blz.

Na een historiek van de omstreeks 630-639 door Amandus gestichte Sint-Baafsabdij volgt een bespreking van 219 stenen voorwerpen, in volgorde van de plaatsen die in de abdij bezocht werden. Tegelijkertijd wordt er een beschrijving van gegeven. Te vermelden zijn o.m. de grafsteen van Hubrecht van Eyck, een gebeeldhouwd timpaan van de kapel van het Wenemaersgodshuis, tal van grafstenen, gevelstenen, fragmenten van kolommen, lintelen en kapitelen.

88. VAN DE WOESTIJNE G., *Karel en ik. Herinneringen*, Brussel-Amsterdam, 1979, 179 blz.

Gustave van de Woestijne, de broer van Karel, schrijft zijn herinneringen neer aan de jeugdijaren die hij samen met zijn broer te Gent en te Sint-Martens-Latem doorbracht.

89. VENEMA A., *De ballingen. Frits Van Den Berghe, Gustave De Smet en Rik Wouters in Nederland 1914-1921*, Baarn, 1979, 182 blz.

Verschillende Vlaamse kunstenaars wijken bij het begin van de Eerste Wereldoorlog uit naar Nederland. De uit Gent komende kunstenaars Gustave De Smet en Frits Van Den Berghe werden opgevangen door kunstverzamelaar Boendermaker, die hen op zijn beurt in contact brengt met kunstschilder Leo Gestel, een expressionistische kunstenaar. Rijk geïllustreerd.

90. *Von Ensor bis Paul Delvaux. Belgische Tage 26 April - 1 Juni 1980*, Ingelheim am Rhein, 1980.

Catalogus gewijd aan de Belgische kunst met bijdragen over de Vlaamse expressionisten. In de Gentse invloedssfeer vallen Gustaaf Van de Woestijne, Albert Servaes, Constant Permeke, Gustaaf De Smet, Frits Van den Berghe. Rijk geïllustreerd.

91. WYLLEMAN L., *De nijverheidsschool aan de Lindenlei te Gent*, in *Stadsarcheologie*, jg. 5, nr. 3, (1981), p. 17-30.

Bouwgeschiedenis en kunsthistorische beschrijving van de huidige rijkshogere technische handelsschool die bestaat uit de voormalige nijverheidsschool (1857-1859) en de voormalige gemeenteschool voor meisjes (1865-1866). Beide gebouwen werden uitgevoerd naar ontwerp van stadsarchitect Adolphe Pauli (1820-1895). Een uitbreiding naar de plannen van stadsarchitect Charles van Rysselberghe (1850-1920) kwam tot stand in 1897-1900. Geïllustreerd.

Heemkunde

92. BAILLIEUL B., *De Gentse Pottenbakkers tot aan de Franse Revolutie (1789)*, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. 55, (1980), p. 207-224.

In Gent bestond er reeds een pottenbakkersnering in 1336. Strenge bepalingen golden voor de toetreding tot het ambacht. De produktie was bijna uitsluitend op de eigen bevolking afgestemd. De import van steengoed uit het Rijnland was daarenboven aanzienlijk, zodat reeds in 1418 protektionistische maatregelen werden genomen. Dat pottenbakkersambacht was één der kleinste ambachten van de stad. Het Gents aardewerk was bovendien van relatief geringe kwaliteit.

Een uitvoerig archiefonderzoek over dit ambacht leverde weinig economisch releverende elementen op. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

93. BONDUE P., *Gand de ma jeunesse. De la rue Saint-Sauveur à la rue Savaen*, Oostende, 1979, 111 blz.

De franstalige Gentenaar Pierre Bondue schrijft zijn herinneringen neer over zijn jeugdijaren (begin 20ste eeuw) te Gent, over de Wereldtentoonstelling van 1913, de Eerste Wereldoorlog, zijn universiteitsjaren (1920-1925) en geeft tenslotte een kijk op Gent als historische stad en als kunststad.

94. BOONE E., *Het lokale noodgeld uit de Eerste Wereldoorlog in 483 Belgische gemeenten*, in *De Draeke*, jg. 4, vol. 1, (1980), p. 1-6 en jg. 4, vol. 2, (1980), p. 46-50.

Vervolg van het artikel van E. BOONE, in *De Draeke*, jg. 3, vol. 3, (1980), p. 68-73.

95. COLUMBIEN H., *Paganini te Gent*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 288-295.

Op 21 maart 1834 was de legendarische Niccolò Paganini in Gent. Het was de eerste maal dat deze beroemde Italiaanse violist (1782-1840) in België optrad. Ondanks een hetze van de geestelijkheid tegen deze „duivelse” kunstenaar werd zijn optreden in het Oranjestadse Gent een overweldigend succes.

96. DE BAETS H., *Geschiedenis van het postwezen te Zwijnaarde, in Heemkring Scheldeveld*, Jaarboek IX (1979-1980), p. 191-214. Geïllustreerd.

97. DE BREMME J., *Het Museum Meerhem*, in *De Draeke*, jg. 4, vol. 2, (1980), p. 41-43.

Artikel gewijd aan het museum dat werd ingericht door de broeders van Sint Jan de Deo, Fratersplein 9 te Gent. Ondermeer interessant voor het kartuizerleven en de vestiging van Lieven Bauwens te Gent.

98. DE BUCK A., *Wandeling langs de St.-Jacobskerk, het godshuis van St.-Jan-ten-Dulle en het Rolleke*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, mei 1980, 7 blz. Geïllustreerd.

99. *De kadastrale kaart van Gentbrugge, volgens Popp, midden 19de eeuw*, in *Land van Rode, Gentbrugge*, nr. 34 (1981) en nr. 35 (1981), (niet gepagineerd).

100. DE MEESTER E., *Sporen nagelaten door de Wereldtentoonstelling in 1913 te Gent in de filatelie en marcofilie*, in *De Draeke*, jg. 4, vol. 3, (1981), p. 66-72 en vol. 4, (1981), p. 99-108.

Bespreking van het gebruik van publicitaire poststempels, vlagstempels, publicitaire handstempels en telegraafstempels op de Wereldtentoonstelling van 1913. Tevens wordt de vraag gesteld waarom postzegeluitgifte werd gedaan en waarom de geplande Zeppelinvluchten tussen Düsseldorf en Gent niet doorgingen. Geïllustreerd.

101. ID., *Ballonnetjespost op de Wereldtentoonstelling van 1913 te Gent*, in *De Draeke*, jg. 5, vol. 1, (1981), p. 2-7.

Tijdens een kinderfeest op 8 juni op de Gentse Wereldtentoonstelling van 1913 namen 1200 kinderen deel aan een ballonnetjeswedstrijd. Bespreking van de resultaten. Geïllustreerd.

102. DE MEYER M., *Orchideeënkwekerij A. Henderick & Zn te Oostakker. (Voorheen Orch. P. Cholet & Co)*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, mei 1980, 4 blz.

103. *Desteltonk vroeger*, Gent, 1981, 20 blz.

Tentoonstelling georganiseerd door het Gentse Stadsbestuur ter gelegenheid van de plaatselijke kermis, 11-14 september 1981. Catalogus door K. DEPOORTER en R. MERTENS, o.l.v. J. DECAVELE. Na een inleiding over de geschiedenis van Desteltonk volgt de bespreking van 151 nummers betreffende de historische ontwikkeling, het dorp en de dorpsamenleving, het oorlogsverleden.

104. DE PUYDT G., *Herinnering aan E.H. Pastoor Joris Vandenbroucke. Hernieuwer van het poppenspel*, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. 55, (1980), p. 168-170.

Beschrijving door een ooggetuige van het herinvoeren van het poppenspel aan de Muide in 1922.

105. DHAENENS E., *Het kasteel Puttenhove te Sint-Denijs-Westrem*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, (mei 1980), 12 blz.

106. FORTIE L. en G. BOERJAN, *100 Jaar herbergen te Mariakerke (Heemkundige Kring „Marka“ Mariakerke - Gent)*, oktober 1980, 56 blz.

Overzicht van meer dan tachtig herbergen met tal van wetenswaardigheden. Geïllustreerd door G. BOERJAN.

107. FORTIE L., *Jaaroverzicht*, in *Marka*, (Notulenblad van de Heemkundige Kring „Marka” van Mariakerke), nr. 62, (1981), p. 2-3.

Om het werk van de toekomstige heemvorsers van Mariakerke te vergemakkelijken werd besloten elk jaar een jaaroverzicht van de merkantste feiten betreffende Mariakerke te publiceren.

Dit jaaroverzicht handelt over 1980.

108. *Geschiedenis van Gentbrugge. Naar het onuitgegeven werk van G. WAEYSENS, W. PATOOR en R. VAN DAMME, Gentbrugge na 1795. Economische ontwikkeling (deel 3)*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode, Gentbrugge*, nr. 33 (1981), passim.

109. *Geschiedenis van Gentbrugge. Naar het onuitgegeven werk van G. WAEYSENS, W. PATOOR en R. VAN DAMME, Gentbrugge na 1795. Economische ontwikkeling (deel 4)*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode, Gentbrugge*, nr. 34, (1981), passim.

110. *Geschiedenis van Gentbrugge. Naar het onuitgegeven werk van G. WAEYSENS, W. PATOOR en A. VAN DAMME. De Rietgracht*, in *Heemkundig Genootschap Land van Rode, Gentbrugge*, nr. 35, (1981), passim.

111. G.V.S., *De middenstandskeuken in de periode 1890-1920*, in *Toerisme in Oost-Vlaanderen*, jg. 30, (1981), p. 113-119.

Gentse restaurants, hotels, etentjes en gerechten omstreeks de eeuwwisseling.

112. HAERENS K., *Straatnamen van het oude Gent*, Gent, 1981, 133 blz.

Uit driehonderd straatnamen van de Gentse Kuip werden er een tachtigtal uitgekozen. De betekenis van de benaming en de geschiedenis van de straat worden onderzocht. Vaak wordt er gesproken over de sfeer die vroeger in de straat heerste. Rijk geïllustreerd.

113. HESPEL R., *Gezocht : een bouwplaats voor „Den Nieuwen Vlaamschen Theater”!*, in *Gendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 285-287.

In 1887 werd door enkele raadsleden van de Gentse gemeenteraad voorgesteld een nieuwe schouwburg op te richten op de Koornmarkt, op de plaats van het toenmalig Pakhuis. De bouwmeester Edm. De Vigne zou de plannen tekenen. Voor- en tegenstanders van dit project geraakten het niet met elkaar eens.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1895 wordt echter van de plannen om op die plaats een schouwburg te bouwen afgezien. Het terrein wordt aan de Staat verkocht om er een postgebouw op te richten. In 1897 wordt besloten de schouwburg op te richten op het Sint-Baafsplein.

114. *Het beluik van de Boodschap (Twaalfkameren)*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, juli 1980, 4 blz.
115. HOLLEBOSCH - VAN RECK Y., *Een Gents lofdicht van 1813, een bron voor de geschiedenis, kunstgeschiedenis en volkskunde*, in *Oost-vlaamse Zanten*, jg. 55, (1980), p. 175-195.

Door Norbert Cornelissen werd in 1813 een lofdicht geschreven voor een afgestorven lid van de Gentse Sint-Sebastiaansgilde, nl. Jan Van Syngel. Slechts enkele verzen werden aan de afgestorvene zelf gewijd. Ze vormen slechts een aanloop tot een dialoog die op humoristische wijze historische beelden ophangt. Bovendien bevat het gedicht een ode aan het waardevol kunstpatrimonium van de stad. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

116. „*Je mettrays Paris dans mon Gandt*”, Gent, 1981, 44 blz.

Catalogus van de tentoonstelling gewijd aan de geschiedenis van Gent gehouden ter gelegenheid van de 11 juli-viering 1981 in het Gravensteen. De catalogus werd samengesteld door J. DECAVELE en J. VANNIEUWENHUYSE. De volgende onderwerpen worden behandeld: het oudste Gent; een stad met internationale allure; het stedelijk partikularisme onderworpen aan de belangen van de staat; de eerste industriestad in de Nederlanden; in Belgisch staatsverband; Gent en de Vlaamse beweging.

117. KERCKHAERT N., *Oude Oostvlaamse huisnamen. Alfabetisch repertorium van namen van huizen, boeven, herbergen en molens in Oost-Vlaanderen onder het Ancien Régime. Tweede deel: G - J*, (*Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen. Bijdragen. Nieuwe Reeks. Nr. 16*), Gent, 1981.

Reeds in 1977 verscheen het eerste deel van deze uitvoerige lijst van dit lijvige huisnamenboek.

118. *Kerfstok van de wijn verbruikt op de zittingen van de Keure*, (*Inventaire Archéologique*), in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 297-299.

In het Stadsarchief bewaart men onder de bewijsstukken van het jaar 1565 een zevental kerfstokken. Op deze stokken werd het verbruik van de wijn aangemerkt die werd genuttigd door de Schepenen van de Keure. Iedere kerf stelde 2 liter voor. Bespreking van de kerfstokken. Geïllustreerd.

119. LEKENS L., *Het Campo Santo te Sint-Amandsberg, (Vlaamse Toeristische Bibliotheek nr. 263-264)*, s.l., (Antwerpen, 1980).

Een korte historische schets van het kerkhof en een korte biografie van 59 bekende Vlamingen die op deze beroemde rustplaats werden begraven.

120. LEROU E., *De graanhandel te Gent*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (1981), 6 blz.

Dit bondig overzicht heeft niet alleen aandacht voor de graanhandel in vroegere tijden maar behandelt ook de huidige graanfirma's en graantrafiek. Geïllustreerd.

121. ID., *Sidmar. Siderurgie Maritime*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, (november 1980), 4 blz.

Het bedrijf Sidmar in de Gentse kanaalzone werd in 1962 opgericht. De eerste produktie-eenheden kwamen in werking begin mei 1967. Het bondig artikel geeft een beschrijving van de installaties (haven, grondstoffenbehandeling, cokesfabriek, sinterfabrieken, hoogovens, staalfabriek, warm- en koudwalserij) en belicht het belang van dit staalbedrijf voor economie en werkgelegenheid van de streek.

122. ID., *Houtimport en Houtbewerking te Gent*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (mei 1981), 8 blz.

Bespreking van de belangrijkste bedrijven die instaan voor invoer en bewerking van hout in onze haven : Van Hoorebeke & Zoon ; De Colvenaere N.V.; Universal Hardwoods N.V.; Lemahieu ; Meerlaen. Aangevuld met statistieken van in- en uitvoer van hout te Gent en in België. Geïllustreerd.

123. LIEVENS M., *Over straatnamen te Gent*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 161-164.

Korte historiek over de invoering en het gebruik van straatnamen te Gent, met lijst van de straatnamen die veranderden op 8 april 1797.

124. MEDART G., *André De Pauw vertelt over de Vijfhoek*, in *Marka, (Notulenblad van de Heemkundige Kring „Marka” van Mariakerke)*, nr. 64, (1981), p. 1-11.

Interview van oud landbouwer André De Pauw, die jarenlang pachter is geweest op een grote hoeve van de familie Kervyn d'Oud Mooreghem op „De Vijfhoek” (kruispunt van de Eeklostraat en de Durmstraat).

125. *Mendonk vroeger*, Gent, 1981, 22 blz.

Tentoonstelling georganiseerd door het Gentse Stadsbestuur ter gelegenheid van de plaatselijke kermis, 11-14 juli 1981. Catalogus door K. DEPOORTER en R. MERTENS, o.l.v J. DECAVELE.

Na een historisch overzicht van Mendonk, volgt de bespreking van 128 nummers die behandelen : de archeologische vondsten ; de historische ontwikkeling ; de H. Bavokerk en kapel ; de getuigen van het landelijk karakter van Mendonk ; de dorpsamenleving vroeger.

126. MILIS - PROOST G., *De kaarten en plans betreffende „Het Scheldeveld” in de verzameling van de Gentse Universiteitsbibliotheek, in Heemkring Scheldeveld, Jaarboek IX, 1979-1980, p. 71-88.*

Lijst van de kaarten die nuttig kunnen zijn voor de studie van de streek welke door de Heemkring Scheldeveld bestudeerd wordt, nl. de vroegere gemeenten Afsnee, Deurle, De Pinte, Eke, Nazareth, Sint-Denijs-Westrem, Sint-Martens-Latem, Zevergem en Zwijnaarde.

Bij elke kaart wordt een korte bespreking gegeven van de gegevens die belangrijk zijn voor de streekgeschiedenis. Geïllustreerd.

127. ROTTIER H., *Twee belangrijke fasen in de historisch-geografische ontwikkeling van het Zeeuws-Vlaamse landschap, in Oudheidkundige Kring „De Vier Ambachten”, jaarboek 1976-1977, Hulst, s.d., p. 11-26.*

De historisch geografische ontwikkeling in de middeleeuwen en in de 17de en 18de eeuw, onrechtstreeks belangrijk voor de Gentse havengeschiedenis. Geïllustreerd.

128. RUYS R., *Veer en Veerdienst in Oost-Vlaanderen vroeger en nu, (Koninklijke Bond der Oostvlaamse Volkskundigen en Verbond voor Heemkunde Gouw Oost-Vlaanderen), Gent, 1979, 190 blz.*

Belangrijke volkskundige studie over alles wat met het veer in Oost-Vlaanderen samenhangt. Ook talrijke vermeldingen in verband met de veren en veerdiensten te Gent. Met bibliografie en plaatsnaamregister. Rijk geïllustreerd.

129. *Schaal „Leon Gheude”, in De Draeke, jg. 4, vol. 2, 1980, p. 51.*

Op zondag 14 september 1947 greep te Gent voor de eerste maal de internationale wedstrijd voor gasballons plaats.

De wedstrijd werd „Schaal Leon Gheude” genoemd naar een gekende ballonvaarder. Het betrof een wisselbeker die driemaal door éénzelfde ballonvaarder moest gewonnen worden om definitief zijn eigendom te worden.

Bij het onderzoek van deze ballonvaart wordt er gewezen op de tegenstrijdige berichten die verschenen in catalogi en kranten.
Geïllustreerd. Met bibliografie.

130. SCHEERDER J., *Honderd jaar vrij katholiek onderwijs te Sint-Martens-Latem*, in *Heemkring Scheldeveld*, jaarboek IX, 1979-1980, p. 89-143. Geïllustreerd. Met kritisch apparaat.

131. *Sint-Kruis-Winkel vroeger*, Gent, 1981.

Catalogus van een tentoonstelling georganiseerd door het Stadsbestuur ter gelegenheid van de plaatselijke kermis, 5-9 juni 1981. Sint-Kruis-Winkel behoorde administratief en juridisch tot het Ambacht Assenede. In 1579 vormde het samen met Wachtebeke een afzonderlijke vierschaar. Tijdens het Oud Regime lagen verschillende heerlijkheden, o.a. deze van de Borluuts in de gemeente. In twee fasen, nl. in 1927 en 1965 werd de gemeente door Gent opgeslorpt. De catalogus schenkt aandacht aan de archeologische vondsten, de historische ontwikkeling o.m. het graven van de Sasse Vaart; het kasteel van Terdonk gebouwd in 1880; de gotische kerk uit de 15de eeuw, geklasseerd bij KB in 1936; de landelijke ongereptheid en de dorpsamenleving.

132. STEELS M., *Gent in 1874. De paardetram te Gent*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, nr. 2, (1981), p. 63-68.

Overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen in 1874 te Gent. Geïllustreerd.

133. VAN BOST F., *Indeling der prentkaarten van de Gentse uitgever Tb. De Graeve*, in *De Draeke*, jg. 4, vol. 2, (1980), p. 58-61 en jg. 4, vol. 3, (1981), p. 73-79; jg. 4, vol. 4, (1981), p. 122-125 en jg. 5, vol. 1, (1981), p. 18-21.

134. VAN CAUWENBERGHE R., *Wandelgids voor Gent*, Gent, 1980, 153 blz.

Handig uitgegeven, doch al te oppervlakkige toeristische handleiding over de belangrijkste Gentse bezienswaardigheden.

135. VAN DE CASTEELE J., *Zeppeliniana*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Wetenswaardigheden over de Duitse Zeppelin LZ 37 die door de Engelse piloot Warneford op 7 juni 1915 boven Sint-Amandsberg werd neergehaald.

136. VAN DE KERCKHOVE M. en W. VLERICK, *Historisch overzicht van 50 jaar Gidsenbond, (Gidsenbond van Gent en Oost-Vlaanderen)*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, (september 1980), 8 blz.

137. VAN DER LINDEN R., *Gent. Museum voor Volkskunde. Wafelijzer met aanduiding van recept*, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. 56, (1981), p. 127.

Bespreking van een Duits wafelijzer met op het vuurdeksel een recept. Aanwezig in het Museum voor Volkskunde te Gent.

138. VANDER STRAETEN M., *Etymologie van „Achtene“*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, mei 1980, 1 blz.

139. VAN OOTEGHEM B., *De paters Minderbroeders. Oude Houtlei te Gent*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 15, (nov. 1980), 12 blz.

De Minderbroeders kwamen zich te Gent vestigen in de 13de eeuw. Omstreeks 1225 betrokken ze een gebouw ten westen van de Ketel-poort, op de plaats van het huidig Justitiepaleis. Naarmate het aantal kloosterlingen aangroeide nam ook het kloostergebouw grotere afmetingen aan. In 1256 konden de Minderbroeders het volledig gebouwd klooster bewonen. In 1797 werd het klooster, alsdan Recollettenklooster genoemd, afgebroken. Geïllustreerd.

140. VAN WESEMAEL M., *Een Vlaming, Polydoor De Keyser wordt Lord Mayor of London*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10 (1981), p. 28-43.

Polydoor De Keyser werd geboren op 12 december 1832 uit een Gentse vader en een moeder uit Dendermonde afkomstig. In welk jaar de familie naar Londen trok om er *The Royal Hotel* uit te baten weet men niet. Omstreeks 1857 trad Polydoor in de Londense Gemeenteraad. In 1882 verwierf hij het schepenschap en in 1887 werd hij Lord Mayor of London.

In augustus 1888 bezocht hij de steden Dendermonde en Gent, waar vrienden en familieleden woonden en tevens de Engelse sektie in de Expositie van 1888 te Brussel. Het artikel gaat dieper in op de ontvangst van Polydoor De Keyser te Gent.

Het geeft zelfs een bondig overzicht van de archiefstukken en oudheden die de eregast werden getoond door archivaris Victor vander Haeghen. Terloops wordt gewezen op de rijkdom van het Stadsarchief en het Bijlokemuseum. Geïllustreerd.

141. ID., *Over Sint-Macharius, de populairste aller Gentse heiligen*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 242-262.

Overzicht van de verering te Gent van de heilige Macharius door de eeuwen heen. De heilige werd aanroepen tegen de pest († 1012).

Bespreking van de translatie van het gebeente in 1067, welke aan de oorsprong ligt van de negenmeimarkt of paardenmarkt te Sint-Amandsberg. De aandacht gaat ook naar de verschillende biografieën die in de 17de eeuw en de 18de eeuw verschenen. De zeventiende verjaardag van de verheffing in 1767 werd te Gent succesrijk gevierd. De processie in 1867 was heel wat minder uitbundig. In 1967 had helemaal geen processie plaats! Geïllustreerd. Met bibliografie.

142. VERMEULEN F., *Enkele oudheidkundige vondsten te Sint-Martens-Latem*, in *Heemkring Scheldeveld*, jaarboek IX, (1979-1980).

Bespreking van archeologische relikten o.m. twee gepolijste bijlen, rondscherfje van La Tène-Pot gevonden in de buurt van de Baarde-Frankrijkstraat te Sint-Martens-Latem. Geïllustreerd.

143. VLERICK W., *De Maghet van Ghent*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (september 1981), 8 blz.

Bespreking van het middelnederlands gedicht „De Maghet van Ghent” dat in 1381 werd geschreven door de Gentenaar Boudewijn van der Lore. Toelichtingen over de dichter en weergave van deze „spoke”, die aan het begin schijnt te staan van de Gentse maagd, symbool van de stad. Met lijst van de afbeeldingen van de Gentse maagd, en bibliografie.

144. ID., *De Maagd van Gent. Attributen en Symboliek*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (november 1981), 14 blz. Geïllustreerd.

145. VLERICK W. en Y. VERBEKEN, *De prijs van Rome*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (maart 1981), 8 blz.

Geschiedkundig overzicht en lijst van de laureaten voor deze prijs waaraan tal van Gentenaars meedongen en er een erepalmares behaalden.

146. *Zoeken naar Gentbrugges verleden*, Gent, 1981, 27 blz.

Peilingen in het verleden van deze fusiegemeente. Na een aardrijkskundige inleiding door F. SNACKEN, volgt een overzicht van kastelen en hoeven door V. VAN DOORNE (De Oude Kluis, Kasteel Vilain, Braemkasteel of Rattendaele, Coninxdonck) en geschiedkundige en archeologische bevindingen door P. RAVESCHOT en V. VAN DOORNE, met o.m. aandacht voor de kerk en het klooster der Rijke Claren. Geïllustreerd. Met bibliografie.

147. *Zoeken naar Oostakkers verleden*, Gent, 1981, 39 blz.

Brochure over de geschiedenis van Oostakker. P. RAVESCHOT behandelt de prehistorie, Gallo-Romeinse periode en de Vroege Mid-

deleeuwen. M.C. LALEMAN geeft een overzicht van de historie, van de vroege Middeleeuwen tot de 19de eeuw. J. HALLAERT heeft aandacht voor de industriële archeologie en de Gentse haven. Geïllustreerd. Met bibliografie.

Biografische artikels en nota's

148. BUYLE M., *Gaston Willemsen*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Biografische nota over deze Gentse kunstschilder, geboren in 1909.

149. ID., *Karel van Lerberghe*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Korte levensschets van de Gentse schilder Van Lerberghe (1893-1953).

150. ID., *Cecile Caeterman*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Biografie van de Gentse schilderes die vaak in één adem met Jules De Bruycker wordt genoemd (1882-1957). Geïllustreerd.

151. CALCOEN R., *George Sarton*, in *HMGOG*, XXXIV, (1980), p. 181-191.

George Sarton (1884-1956) werd doctor in de wis- en natuurkundige wetenschappen aan de Gentse universiteit in 1911. Hij zette zich in om van de geschiedenis der wetenschappen een onafhankelijke discipline te maken die de vergelijking met andere takken der wetenschap zou kunnen doorstaan. Sarton die naar de Verenigde Staten uitweek en lesgever werd aan de Harvard University te Cambridge, kreeg vooral bekendheid door de uitgave van de tijdschriften *Isis* en *Osiris* en door zijn *Introduction to the History of Science* (1927-48), 3 dln.

152. COLAES R., *Jan Baptist Gheldolf, notaris te Deinze, Gent en Ruppelmonde*, in *Vlaamse Stam*, jg. 17, (1981), p. 356-357.

Gheldolf was notaris te Gent van 1792 tot 1796.

153. DE VRIENDT J. en R. MORES, *De familie de Vriendt (vanaf 1470 tot heden)*, in *Vlaamse Stam*, jg. 16, (1980), p. 593-604.

Betreffende talrijke personen met die naam uit Gent en het Gentse.

154. GERITS J., *In memoriam prof. Dr. Jozef Duverger (1899-1979)*, in *Ons Heem*, jg. 34, (1980), 193-194.

Korte biografische nota over deze Gentse hoogleraar.

155. *Hippolyte Metdepenningen. Leider van de Gentse Orangisten*, in *Vlaamse Stam*, jg. 17 (1981), p. 411-419.

Kwartierstaat van deze advokaat (1799-1881). Met opmerkingen en aanvullingen door C. METDEPENNINGEN. Geïllustreerd.

156. HOSTE L., *In Memoriam E.H. Joris Vandenbroucke*, in *Oostvlaamse Zanten*, jg. 55, (1980), p. 166-167.

In memoriam van de Gentse priester en volkskundige. Deze priester was van 1922 tot 1927 onderpastoor op de St.-Theresiaparochie, op de Muide en lag aan de basis van het bekende poppenspel *Spelleke van de Muide*. Nadien ook werkzaam in de wijk van de Brugse Poort en van Rooigem.

157. J.Cl., *Alexis Callant*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 210-212.

Biografie van de verdienstelijke Gentse opvoeder en schrijver Alexis Callant (° Gent, 28 februari 1858 - † Gent, 23 maart 1943). Callant schreef in talrijke tijdschriften en maandbladen. In 1893 werd zijn *Zwarte Willem* door de Koninklijke Akademie van België bekroond met de De Keynprijs.

Fieke Tofus werd uitgegeven door het Willemsfonds. *Tieperie* en *De kleine Gebuurte* waren schilderachtige verhalen uit het Gentse volksleven. In 1937 verscheen de bundel *Van beesten en mensen*. Hij publiceerde zelfs in 1890 een gewaardeerd handboek *Natuurkunde voor de lagere scholen*.

158. KLUYSKENS P., *Hippolyte Metdepenningen*, in *Ghendtsche Tijdinghen*, jg. 10, (1981), p. 269-285.

Eerste van zes artikels welke de in 1980 overleden Pierre KLUYSKENS schreef in een Gentse krant (1973).

Hippolyte Metdepenningen (1799-1881) was één van de grote figuren van het orangisme, liberalisme, en de vrijmetselarij.

159. LEROU E., *Hippolyte Metdepenningen. Advokaat - Liberaal - Orangist - Vrijmetselaar*, *Gent, 1799-1881*, in *G.O.V. Heraut*, jg. 16, (november 1981), 2 blz.

160. POELMAN R., *Jacob van Zevocote*, in *Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Biografie van Jacobus Zevocotius, die in 1596 in de Lange Steenstraat te Gent werd geboren, rechten studeerde te Leuven en zich later als advokaat in Gent vestigde. Een onbereikbare Gentse schone werd door hem bezongen onder de naam Thaumantis. Zijn onbeant-

woorde liefde deed hem besluiten bij de Paters Augustijnen binnen te treden. In 1623 werd hij aanhanger van de gereformeerde godsdienst, huwde, promoveerde in 1635 te Leiden tot doctor in de rechten. Hij overleed te Harderwijk op 17 maart 1642. De gedichten van deze amoureuze rechtsgeleerde werden voor het eerst verzameld door Philip BLOMMAERT en uitgegeven te Gent in 1840.

161. VAN POTTTELBERGH R., *Professor Joseph Bidez, in Heemkundig Nieuws*, jg. 9, (1981).

Prof. Bidez (1867-1945) was van 1895 tot 1933 als classicus verbonden aan de Gentse universiteit.

Adressen van de medewerkers aan dit nummer :

Katrien VAN DER GUCHT, Heimolenstraat 42, 2700 Sint-Niklaas
Herman VAN GOETHEM, E. Pacellilaan 38, 2520 Edegem
Erwin PAIRON, Jeruzalemstraat 28, 9000 Gent
Paul DE COMMER, Pilatusveld 28, 2900 Londerzeel
Jozef SCHEERDER, Frits van den Berghelaan 21, 9830 Sint-Martens-Latem
Juliaan DE RIDDER, Burggravenlaan 238, 9000 Gent
René DE HERDT, Gewad 13, 9000 Gent